

VAN BOTERBERG TOT SUPERHEFFING**1963****1963¹**

Jaar	Melkveehouders / koeien	Melkkoeien x 1000	Melk/vet /eiwit gem. / koe	Melkgeld cent/kg.	Melk Mln. kg	Kaas ¹⁾ mln. kg.	Boter ¹⁾ mln. kg.	Boterberg mln. kg.	M-Melkp. mln. kg
1939		1.566	3.520 / 3,24	6,20	5.512	121 / 69 / 52	108 / 50 / 56		
1962	103.972	1.751	4.200 / 3,92 / 3,32	29,34	7.283	225 / 92 / 109	102 / 63 / 32		
1963	100.871	1.750	4.095 / 3,91 / 3,34	33,01	7.020	215 / 97 / 118	95 / 68 / 41		
1964	96.967	1.685	4.130 / 3,82 / 3,35	34,34	6.971	215 / 93 / 106	90 / 58 / 25		

1) Productie / consumptie / export

1963			
1963-01-09	LC	PZ. v Dam: ‘Bevreesd voor zuivel geen veilig onderdak in huis Europa’	
1963-01-11	PZC	Wellicht goedkopere koelhuisboter	
1963-02-19	PZC	Melkbriefje-1 ‘Afwikkeling van financiële melkprijsjaar nov. 1961 – nov. ‘62	
1963-02-21	ZZNB	Melkbriefje-2 <i>Produktschap Zuivel</i> gereed. Laatste jaar oude garantiesysteem	
1963-03-05	PZC	Slotuitkering melkprijsgarantie 1961-1962	
1963-03-08	LC	Schelhaas: Toch nog perspectieven voor melkveehouderij	
1963-03-09	PZC	Geen verhoging van toeslag op melk	
1963-03-30	DVZ	Bevredigende afzet van de koelhuis boter	
1963-04-22	ZZNB	De melkstroom indammen?	
1963-05-06	PZC	Nieuw winterprogramma voor zomerboter	
1963-05-17	DVZ	PZ.: wil achterstand voor consumptiemelk wegwerken	
1963-06-15	NvGO	Zuivelwaardetoeslagen verhoogd	
1963-08-02	PZC	‘Smokkelaars’ sloegen de slag van hun leven bij grenscorrectie	
1963-08-10	LC	Botermarkt dreigt op drift te raken	
1963-08-13	PZC	Weer prijsverhoging voor boter verwacht	
1963-08-15	DvA	Buisman koopt 2.000 ton boter in V.S.	
1963-09-05	DVZ	4000 ton Amerikaanse boter voor Nederland	
1963-10-08	DVZ	Toeslag op industriemelk word verhoogd	
1963-10-22	PZC	Melkprijs nov. 1963 – april 1964, richtprijs 29 ct. verrekenprijs 32,65 ct.	
1963-10-23	PZC	Voorzitter K.N.L.C. over ombuiging van melkprijsbeleid	
1963-10-25	NvGO	Geen nw. richtprijs in de interim-periode, hogere toeslag voor industriemelk	
1963-10-30	NvGO	Bestuur Landbouwschap bespreekt melkprijsbeleid	
1963-10-31	ZZNB	PZ.: Voorschotuitkering Zuivelfonds en L.E.F.	

1 15 Mei 1963 waren er verkiezing. De minister van landbouw Mr. Marijnen werd (31 juli 1963) leider van een nieuw kabinet, KVP, AR, CHU. en VVD. B. W. Biesheuvel – KVP. – werd de nieuwe minister van landbouw.

1963-11-06	NvGO	Voorschotuitkering Zuivelfonds XIVa	
1963-11-11	ZZNB	Vervroegde uitkering LEF en Zuivelfonds-IV 1962-1963	
1963-12-12	DVZ	'Melkbriefje' Slotuitkering melkprijsjaar nov.1962 – nov. 1963	

1963

Leeuwarder Courant. 1963-01-09

Voorzitter Zuivelschap bevreesd voor zuivel geen veilig onderdak in huis Europa

Goede bedoelingen ondergraven door machtige EEG-partners

(Van onze Haagse correspondent)

De voorzitter van het *produkschap voor zuivel*, ir. B. van Dam, vreest, dat - zoals de kaarten nu liggen - het in aanbouw zijnde huis Europa straks, als het gereed is, de Nederlandse zuivel niet het veilige onderdak zal geven, dat bij het heien van de eerste paal ervan mocht worden verwacht. Ir. Van Dam zei dit vanmorgen in zijn nieuwjaarsrede aan het begin van de vergadering van het bestuur van dit produktschap.

In de eerste plaats was ir. Van Dam van mening, dat het opschuiven van het tijdstip van invoering van het gemeenschappelijk zuivelbeleid reden geeft tot ernstige bezorgdheid. Hij doelde op de bezorgdheid, die de Nederlandse zuivelwereld bekruipt bij het zien, hoe nog tijdens het beraad over de gestalte, die het gemeenschappelijk zuivelbeleid zal moeten krijgen, geleidelijk alle goede bedoelingen worden ondergraven, die in het verdrag van Rome zo fraai zijn geredigeerd. „Van het aanlokkelijk perspectief, dat ons enkele jaren geleden uit dit verdrag achten toe te lachen - een markt van 170 miljoen verbruikers, die geleidelijk doch automatisch, meer mogelijkheden zou bieden - is voor de zuivel niets terechtgekomen. Integendeel, we hebben onze mogelijkheden zien inkrimpen”.

Een ieder die zich realiseert, dat 75 procent van de totale Nederlandse melkproductie wordt afgezet binnen de EEG met inbegrip van Nederland - weet, aldus ir. Van Dam - dat zich aan de Nederlandse zuivel een drama dreigt te voltrekken. Immers, de historische positie van Nederland als zeer belangrijke leverancier van zuivelprodukten wordt aan de vooravond van de inwerkingtreding van een gemeenschappelijk Europees zuivelbeleid steeds meer uitgehold.

Een land als Frankrijk daarentegen, politiek duidelijk invloedrijker dan Nederland, heeft de tot dusverre gerealiseerde onderdelen van de gemeenschappelijke landbouwpolitiek doelbewust dienstbaar weten te maken aan eigen aspiraties om zich zodoende geleidelijk een positie op te bouwen, die bepaald afwijkt van de historisch gegroeide verhoudingen op agrarisch gebied. De mogelijkheid tot een wending ten goede biedt het in behandeling zijnde Europese ontwerp-zuivelverordening echter niet, terwijl de aan de gang zijnde besprekingen erover al evenmin veelbelovend zijn, aldus Ir. Van Dam.

Melkopbrengst

„Rekening houdend met alle factoren kan worden aangenomen, aldus ir. van Dam, dat de gemiddelde opbrengst van alle in 1962 verwerkte melk - inclusief zuivelfondsuitkeringen en een bijbetaling van f 4,- uit het landbouw-egaliseringsfonds – f 26,80 is geweest bij een garantieprijs

van f28,10 voor een kwantum van 5,1 miljard kg welk. De Nederlandse zuivelwereld heeft alles uit de markt gehaald wat er gegeven onze mogelijkheden te behalen viel, aldus ir. Van Dam.

Ir. Van Dam deelde mede, dat de geproduceerde hoeveelheid melk in het kalenderjaar 1962 is gestegen met vijf procent tot de nieuwe recordomvang van ruim 7¼ miljard kg. De aanvoer bij de fabrieken steeg met zes procent tot bijna 6½ miljard kg. In de laatste tien jaar steeg de melkproductie met ongeveer 30 procent. In die periode steeg de aflevering van melk aan de fabrieken met 40 procent. De kaasproductie bereikte met een omvang van 223.000 ton een nieuw record. De omvang van de kaasexport kwam in 1962 ongeveer overeen met die van 1961. De stijging van het verbruik van kaas in het binnenland, welke nog in 1961 plaats vond, heeft zich in 1962 niet voortgezet.

Wat de boter betreft deelde ir. Van Dam mee, dat hiervan in het afgelopen jaar 101.500 ton of 5000 ton meer dat is een vijf procent meer dan in 1961 en 2000 ton meer in 1960 werd geproduceerd. Indien we de 14.000 ton, die zich aan het begin van het jaar nog in de koelhuizen bevond, meetellen, was dus in 1962 ruim 115.000 ton boter beschikbaar. Hiervan is 97.000 ton afgezet, waarvan 63.000 ton in het binnenland en 34.000 ton door export. Het binnenlandse boterverbruik liep op tot 1350 ton per week.

De afzet van melkpoeder en gecondenseerde melk is toegenomen. De export van gecondenseerde melk nam vergeleken met 1961, toe met circa 25.000 ton. Eveneens in kwantitatief opzicht is de gang van zaken in de consumptiesektor niet alle onbevredigend geweest. De totale omzet via zuivelfabrieken verhandelde consumptiemelk bleef in 1962 vrijwel onveranderd en bedroeg circa 1800 miljoen kg. Ir. Van Dam meende, dat de daling van het consumptiemelkverbruik tot staan schijnt te zijn gekomen.

Provinciale Zeeuwse Courant, 1963-01-11

Wellicht goedkopere koelhuisboter

Als minister Marijnen het goedvindt² zal begin maart worden begonnen met de verkoop van keukenboter, koelhuisboter die, naar de bedoeling is, bij afgifte door het V.I.B. f2,40 per kilo zal kosten, zodat de winkelprijs omstreeks de 75 cent per pakje zal kunnen komen. Het bestuur van het produktschap heeft hiertoe besloten.

Bij de keuring van koelhuisboter worden drie kwaliteitsklassen aangehouden: E. (geschikt voor export), B. (geschikt voor binnenlandse consumptie), en I. (industrieboter). Tot voor enkele jaren werd alle E-boter geëxporteerd. De laatste jaren echter was er zo veel E-boter dat niet alles geëxporteerd kon worden. Vandaar dat in het binnenland eerst E-boter en dan B-boter werd afgezet, zonder prijsonderscheid.

Nu zal, als de plannen van het produktschap worden goedgekeurd, de B-boter onder de naam van keukenboter en voor een wat lagere prijs dan de E-boter worden verkocht. Voor die lagere prijs heeft men dan een iets groter risico dat men een pakje van wat minder goede kwaliteit treft. Het wachten is nu nog op de beslissing van minister Marijnen. Van de zijde van het ministerie van landbouw herinnerde men eraan dat minister Marijnen op 6 december jl, in ant-

2 Een paar weken later vond de minister het goed, er kwam 2 maart een bericht over in de staatscourant !

woord op vragen van het Tweede-Kamerlid mevrouw De Roos-Oudegeest, heeft gezegd weinig te voelen voor een tweede soort koelhuisboter, omdat dan direct het gevaar ontstaat dat een belangrijk deel van de normale afzet van koelhuisboter vervangen zal worden door deze keukenboter.

Provinciale Zeeuwse Courant, 1963-02-19

Afwikkeling van financiële melkprijsjaar 1961-1962 ³

(Van onze Haagse redactie.)

De veehouders zullen een slotuitkering ontvangen van 10 cent per 100 kg geleverde melk plus 7 cent per kg vet. Hierbij is een bedrag van 10 cent per 100 kg melk verrekend, dat de veehouders bij voorschotuitkering uit het zuivelfonds te veel hebben ontvangen. Eén en ander blijkt uit de financiële afwikkeling van het melkprijsjaar 1961-'62, die in de woensdag gehouden vergadering van het bestuur van het produktschap voor zuivel heeft plaatsgehad.

Volgens de in een nota van het dagelijks bestuur opgenomen berekening bedraagt de uiteindelijke netto-opbrengst van de melk f22.761 per 100 kg melk met 3,7 procent vet. Daar de door de minister van landbouw vastgestelde garantieprijs f28,10 per 100 kg melk met 3,7 procent vet bedraagt en het verschil dus f5,339 groot is, kan het totaalbedrag hetwelk uit het landbouw-egalatiefonds moet worden betaald, gesteld worden op 5.1 miljard kg melk (de hoeveelheid waarvoor de garantie geldt) – maal – f0,05339 per 100 kg dat is f272.289.000 of 38 miljoen gulden minder dan in het vorige melkprijsjaar.

Het saldo van het zuivelfonds bedraagt f152.764.000, terwijl met de verleende voorschotuitkeringen een bedrag gemoeid was van f159.219.000, zodat f6.455.000 te veel aan de veehouders is uitgekeerd.

Zierikzeesche Nieuwsbode, 1963-02-21

Melkbriefje Zuivelproduktschap gereed

Laatste jaar oude garantiesysteem

DEN HAAG, 20-2. Het *Produktschap voor Zuivel* heeft zijn *melkbriefje* over het melkprijsjaar november 1961-november 1962 nu definitief opgesteld. Het was het laatste jaar waarin het oude garantiesysteem (aanvulling van het tekort door de overheid) gold; de regering is nu overgegaan op het **richtprijsstelsel**.

In dat jaar werd 6.538.271.606 kg melk in fabrieken en boerenkaasmakerijen verwerkt, 1.438.271.606 kg méér dan de 5,1 miljard kg, waarvoor de garantie gold.

Die totale hoeveelheid, zo heeft het produktschap uitgerekend, heeft met inbegrip van zuivelfonds- en garantie-uitkeringen per 100 kg met 3,7 procent vet f25,798 opgebracht, dat is

3 Twee 'knipsels' over de nabetaaling.....het blijft moeilijk voor een 'laak' (ZHN.)

f2,302 minder dan de garantieprijs van f28,10 en f0,207 minder dan de raming van f26,- voor alle melk, die het ministerie van landbouw in oktober j.l. maakte. De melk bevatte in totaal 249.949.932 kg vet.

De veehouders zullen - na de voorschotten die ze al uit het *Zuivelfonds* en het *Landbouw-Egalisatiefonds* ontvangen hebben, uit het *Landbouw-Egalisatiefonds* nog een dubbeltje per 100 kg melk en 7 cent per kg vet krijgen. Het zouden twee dubbeltjes per 100 kg melk zijn geweest, ware het niet dat aan voorschotten uit het *Zuivelfonds* een dubbeltje per 100 kg meer was uitgekeerd dan het saldo van dat fonds tenslotte bleek toe te laten. Het dubbeltje te veel uit het *Zuivelfonds*, het door het produktschap beheerde marktorderingsfonds, wordt nu verrekend met één van de twee dubbeltjes uit het *Landbouw-Egalisatiefonds*, het fonds waaruit de garantiegelden van de regering komen.

Overheidsgarantie

Met de overheidsgarantie over het afgelopen jaar is in totaal een bedrag gemoeid van f272.289.000,-. Dat bedrag was nodig om voor de gegarandeerde 5,1 miljoen kg het verschil tussen de garantieprijs van f28,10 en de uiteindelijke netto-opbrengst van f22,761, zijnde f5,332 per 100 kg te overbruggen. Die uiteindelijke netto-opbrengst bestaat uit een berekende netto-opbrengst van f19,403 plus een bijdrage van f3,358 uit het *Zuivelfonds*. Het *Zuivelfonds* heeft een saldo van f152.764.000,-, maar aan voorschotten is al f6.455.000,- méér uitgekeerd dan dit bedrag. Dat zal nu met het reeds besproken dubbeltje van het L.E.F. verrekend worden.

Het sommetje, dat tot de opbrengst van f25,798 per 100 kg voor de totale hoeveelheid melk leidt, ziet er als volgt uit: berekende netto-opbrengst f19,403, saldo *Zuivelfonds* omgeslagen over alle melk f2,297, melkprijs toeslag uit het L.E.F. (overheidsgarantie) omgeslagen over alle melk f4,098.

Provinciale Zeeuwse Courant, 1963-03-05

Slotuitkering melkprijsgarantie 1961-1962

Minister Marijnen zal – aldus deelt het ministerie van landbouw en visserij mede - de melk-prijsgarantie 1961-1962 financieel doen afwikkelen met een slotuitkering, van ongeveer 4 cent per 100 kg in het melkprijsjaar 1961-1962 afgeleverde melk (20 cent per 100 kg melk, vermeerderd met 7 cent per procent vet per 100 kg melk).

Tot nu toe is aan voorschot op de eindafrekening ongeveer f3,70 per 100 kg melk betaald (f1,90 per 100 kg melk, vermeerderd met f0,47 per procent vet per 100 kg melk). Aangezien uit het *zuivelfonds* f0,10 per 100 kg te veel aan voorschotten is uitgekeerd, zal dit bedrag worden verrekend met de hiervoor genoemde slotuitkering. De rechthebbenden kunnen de slotbetaling binnen een maand tegemoet zien.

De hoeveelheid melk, waarop de garantie van toepassing is, heeft gedurende het in november van het vorig jaar geëindigde melkprijsjaar 1961-1962 ruim 6,5 miljard kg bedragen. De volle garantie - f28,10 per 100 kg melk met 3,7 pct vet - strekt zich evenwel uit tot 5,1 miljard kg, waarvan de opbrengst op f22,761 per 100 kg is berekend. Dientengevolge is de bijbetaling uit het *landbouwegalisatiefonds* op de gegarandeerde hoeveelheid bepaald op f5,339 per 100 kg.

over de 6,5 miljard kg is dit f4,098 per 100 kg. Het totale met de melkprijsgarantie gemoeide bedrag is f272.289.000.

Leeuwarder Courant 1963-03-08

Drs. Schelhaas sprak voor Friese Mij

Toch nog perspectieven voor melkveehouderij

Organisatie afzet moet drastisch verbeterd worden: grote eenheden

(Van onze landbouwredakteur)

Er is op langere termijn bepaald wel perspectief voor de melkveehouderij. De melkveehouderij heeft wel vaker een crisis doorstaan. Mits wij de moed niet verliezen, dan zal het de Nederlandse melkveehouderij en zeker de Friese gelukken om ook deze crisis te overwinnen. Dat was gister het slot van het betoog, dat drs. H. Schelhaas, econoom van de FNZ, hield in de algemene voorjaarsvergadering van de *Friese Mij van Landbouw* in de *Harmonie* te Leeuwarden.

Speciaal twee perspectieven zag drs. Schelhaas. Het op den duur afnemen van de overproductie van melk. Het prijsbedervende overschot is toch slechts gering. De tweede mogelijkheid tot een betere prijsvorming zag hij in een betere organisatie van de zuivelafzet. Deze dient te geschieden in vier goed samenwerkende concerns, waarbij een einde wordt gemaakt aan de versplintering, die er is. (Bij de discussie daagde de heer De Jong van Joure de aanwezigen uit: „Ik soe hjir wolris ien achter de mikrofoan hawwe wolle, dy't it net iens is mei drs. Schelhaas”.)

Drs. Schelhaas was begonnen met uiteen te zetten, dat de landbouw in technische ontwikkeling bepaald niet bij de industrie is achtergebleven. Volgens een Amerikaanse onderzoeker is deze de laatste honderd jaar in de landbouw zelfs tweemaal zo groot geweest als in de industrie. Ook de arbeidsproductiviteit neemt in de landbouw sneller toe dan in de industrie. De efficiency in de industrie is lang zo groot niet als de ondernemers laten voorkomen. Niettemin valt te constateren, dat de landbouw er niet zo gunstig voorstaat.

Afzet achterlijk

Op het ogenblik heeft de landbouw met drie ontwikkelingen in de wereld te maken. De opkomst van het grootbedrijf is er een van. In de industriële revolutie van de laatste honderd jaar is bijna overal het kleinbedrijf weggespoeld. Op het ogenblik is de winkelstand aan de beurt. Slechts één bedrijfstak wist tot dusver het grote bedrijf op een afstand te houden en dat is de landbouw. Maar het lijkt er op, dat het grote bedrijf zich voorbereid om de stormloop te beginnen op het laatste weerstandsnest.

In de varkens en kippenhouderij hebben de grote mammoetbedrijven de kop reeds opgestoken.

De tweede ontwikkeling betreft de overproductie op bijna elk gebied in de westelijke landbouw. De oorzaken daarvan zijn de verzadigde mens, de marktform van de landbouw, de noodzakelijke opvoering van de arbeidsproductiviteit en gebrekkige organisatie van de afzet, waardoor kansen totaal onvoldoende worden benut. De zuivelafzet ligt zeker 30 jaar bij de

meest moderne ontwikkeling ten achter. De landbouw is er door dit alles niet in geslaagd evenwicht te brengen tussen vraag en afzet, wat de industrie de laatste tien jaar wel is gelukt Slechts een verhoogde economische en sociale druk op de landbouw kan evenwicht herstellende krachten in het leven roepen.

Algemeen wordt in de zuivelsektor nog een langdurige periode van overproductie verwacht, maar er zijn ook stemmen, die het andere zeggen. De snelle produktietoename van de landbouw van de laatste tien jaar zou slechts tijdelijk zijn en zich de komende jaren niet herhalen. Een tegengestelde tendens zal zich doorzetten. Ook drs. Schelhaas was van mening dat de tendens tot overproductie op langere termijn niet zonder meer permanent is. Er zijn reeds hoogontwikkelde landen, waar de stijging van de melkproductie niet meer zo snel gaat of waar deze reeds terugloopt, zoals in Denemarken.

Waar een grote achterstand was in te halen, zoals in Frankrijk, daar is nog een snelle stijging. De bescherming, die de traditionele importlanden toepassen heeft de Nederlandse melkveehouderij in ernstige moeilijkheden gebracht. Het waren politieke en geen economische factoren, die de Nederlandse melkveehouderij in een afzetcrisis deed belanden.

Voorlopig zal de overproductie wel blijven, maar of dit in de verre toekomst zo zal blijven, wist drs. Schelhaas niet. Hij pleitte verder voor een grotere voedselhulp aan de onderontwikkelde landen, waar het dreigende voedseltekort de derde ontwikkeling is, waar de landbouw mee heeft te maken. Hij wilde, dat de landbouw zelf met een program van hulpverlening zou komen, want er moet iets gebeuren. Anders gaat het volgend jaar weer net zo als dit jaar met de melkprijs. Een heleboel lawaai, een terecht verontwaardigde boerenstand en een Tweede Kamerdebat, dat niet verder komt dan een motie over paardestaarten.

Vijf jaar

Behalve een program voor hulpverlening aan de onderontwikkelde landen, dient er ook een beleid te komen, dat er op gericht is de melkproductie zoveel mogelijk binnen de perken te houden. Want zelfs met een goed hulpprogramma zullen we de komende vijf jaren nog wel zuiveloverschotten houden. Er is binnenkort op het gebied van de produktiebeperking een nogal ingrijpend voorstel te verwachten, dat niet inhoudt het wègsaneren van een aantal boeren; doch een beperking van de hoeveelheid melk, die door de individuele melkveehouders aan de zuivelfabrieken kan worden afgeleverd. Verder dient de zuivelorganisatie grondig op de helling te komen. De huidige organisatie is onmachtig om de grote vragen van deze tijd aan te pakken. Drs. Schelóas wilde de afzet heel concreet samenbrengen in enkele grote eenheden.

De dreiging van het grootbedrijf, het mammoetbedrijf, zou de landbouw kunnen tegen gaan door de afzet stevig in handen te nemen en door het arbeidsprobleem aan te pakken. Als het zelfstandig veehouderijbedrijf ten gronde gaat dan gaat het aan het arbeidsprobleem ten gronde en niet aan het kostenprobleem. Ernst zal moeten worden gemaakt met onderlinge hulpverleningsdiensten. Drs. Schelhaas dacht, dat hier ook voor de zuivelcoöperaties een nieuwe taak lag. De landbouw zal verder zijn public relations beter moeten verzorgen. In 90 van de 100 gevallen beheerst de regering de publiciteit betreffende de landbouw en niet de landbouw zelf.

Verder merkte drs. Schelhaas op, dat de boeren een harder gevecht moeten gaan voeren om een hogere melkprijs. Als er recht gedaan werd, zou de Nederlandse landbouw meer krijgen dan nu. In Nederland lag in 1962 de melkprijs lager dan in de andere EEG-landen, niet minder dan drie cent beneden het EEG-gemiddelde. In heel Europa lag alleen Denemarken nog beneden Nederland. Het niveau van de melkprijs zou zeker drie cent omhoog moeten.

Geen verhoging van toeslag op melk

(Van onze parlementaire redacteur).

De minister van landbouw en visserij mr. Marijnen kan, zolang niet vaststaat dat er een betekend verschil bestaat tussen de bij de vaststelling van de toeslag aangehouden opbrengstprijs en de daarmee vergelijkbare werkelijke opbrengstprijs van de industrieel verwerkte melk over het jaar 1961/'62, een verhoging van de toeslag van f6,30 per 100 kg industriemelk niet in overweging nemen.

Hij heeft dit donderdag in de Tweede Kamer geantwoord op 'n desbetreffende vraag van de heer Egas van de P.v.d.A. Op de vraag om mede te delen hoe hoog uiteindelijk de gemiddelde prijs per kg melk met 3,7 procent vet over het jaar 1961/'62 zal zijn, die aan de boeren ten goede komt, antwoordde de bewindsman, dat de door het *produktschap voor zuivel* berekende gemiddelde theoretische uitbetalingscapaciteit van de zuivelfabrieken over het jaar november 1961-november 1962 f26,39 per 100 kg. melk met 3,82 procent vet bedraagt; Indien bij de omrekening van de gemiddelde opbrengstprijs per 100 kg melk met 3,82 procent vet op melk met 3,7 procent, evenals bij de vaststelling van de garantieprijs het geval is geweest, rekening wordt gehouden met een prijs van f4 per kg melkvet, bedraagt de met de vastgestelde garantieprijs vergelijkbare gemiddelde opbrengstprijs f25,90 per 100 kg melk met 3,7 procent vet.

De Vrije Zeeuw, 1963-03-30

Bevredigende afzet van de koelhuisboter

De afzet van koelhuisboter is als gevolg van de. bijzondere weersomstandigheden van de afgelopen winter zeer bevredigend verlopen. Voor de thans nog resterende zeer geringe voorraad zal gemakkelijk een passende bestemming worden gevonden. Bijzondere maatregelen behoeven dan ook niet te worden genomen.

Minister Marijnen deelt dit mee in zijn memorie van antwoord aan de Eerste Kamer over de landbouwbegroting 1963.

De minister ziet geen aanwijzingen, dat het tot nu toe gevoerde zuivelbeleid, zou hebben gevoerd tot een niet-verantwoorde omvang der investeringen in de zuivelindustrie. Hij acht het nuttig te overwegen, in hoeverre de bestemming van een gedeelte van de melkproduktie voor opfokdoeleinden in een surplussituatie kan bijdragen tot maximalisatie van de opbrengst van de geproduceerde melk.

De resultaten van de studies, die hierover in de kring van het Landbouwschap voor zuivel verricht worden, ziet hij met belangstelling tegemoet.

Landbouw en veeteelt

De melkstroom indammen?

In de laatste weken zijn allerlei maatregelen besproken die ten doel hebben, de hoeveelheid in Nederland voortgebrachte en aan fabrieken aangevoerde melk te beperken. Over de noodzaak daarvan is men het algemeen eens.

Hier en daar is er nog wel een pessimist, die voorspelt, dat over enige jaren de melkstroom vanzelf zal afnemen, o.m. door het zeer gebonden, bestaan dat de melkveehouderij is. Onmogelijk lijkt dat niet, maar de kwestie is, dat de overproduktie van thans zoveel moeilijkheden geeft, dat men dit niet langer aanzien wil. Bovendien kan men de produktie inperken zonder de latente (verborgen) produktiecapaciteit aan te tasten. Dat wil zeggen, dat men later de voortbrenging geleidelijk weer kan opvoeren.

Gezien de telkens terugkerende grote afzetmoeilijkheden bij zuivelprodukten is het begrijpelijk, dat men de produktie zoekt in te perken door een deel daarvan geldelijk onaantrekkelijk te maken. Ook al is dit voor vele betrokkenen onaangenaam en ook al wordt er op het ogenblik nog steeds minder melk aangevoerd dan vorig jaar om deze tijd (hetgeen maar een tijdelijk verschijnsel is), het blijkt onmogelijk in ons land nog voldoende steun te vinden voor de grote melkproduktie van rond zeven miljard kg.

Minder melk en minder kosten

Nu moet men niet menen, dat beperking van de produktie bereikt moet worden door de produktiviteit te veronachtzamen. Produktiecontrole en daarop gebouwde teeltkeus, goede voederwinning, voordelig voederen en vooral het toepassen van een goede arbeidsmethode blijven even noodzakelijk als voorheen. Zouden wij deze dingen veronachtzamen dan zou de produktie wel teruglopen maar de kostprijs van het restant zou stijgen en wij zouden, dubbele klappen krijgen.

Het gaat er dus om, minder melk voort te brengen en dan liefst tegen lagere kostprijs per kg. melk. Het spreekt vanzelf, dat dit een geheel nieuwe aanpak eist. Wij kunnen in dit opzicht twee soorten bedrijven onderscheiden, nl. gemengde en gras-, landbedrijven. Op de eerste kan men vaak enig weiland scheuren en tevens andere bedrijfsonderdelen intensiveren, bv. door meer kippen, slachtkuikens of varkens te houden. Dit alles is op vele grasbedrijven niet mogelijk.

Inderdaad kan worden vastgesteld, dat op de gemengde bedrijven in de laatste 10 jaar steeds meer bouwland in gras is gelegd. De garantieprijs, (thans richtprijs) voor de melk was een vaste basis, al was men er veelal niet mee tevreden. Intussen bleken tal van teelten op lichte gronden niet meer te voldoen en, dit was een reden temeer om op grasland over te gaan. Zaden en granen waren niet zo aantrekkelijk meer, koolzaad en suikerbieten verdwenen en de aardappelteelt bleek te arbeidsintensief.

Men zal zich nu echter moeten afvragen, of dat alles nog wel geldt. De graanprijzen zijn zeer redelijk. Op vele bedrijven kan met goed gevolg tarwe verbouwd worden die een beste prijs maakt. De aardappelteelt kan worden gemechaniseerd. Ook komen thans de teelten voor de conservenfabrieken sterk op, zoals doperwten, spinazie, stambonen enz. die alle machinaal

kunnen worden geoogst. Zelfs voor de aardappelen van de lichte gronden zullen in de toekomst wellicht uitstekende afzetmogelijkheden bestaan. De practici zullen op al deze argumenten antwoorden, dat zij alles voor de betrokken teelten voelen, mits die voor hen geldelijk aantrekkelijk worden gemaakt.

Op de weidebedrijven

De bijdrage die op deze bedrijven geleverd kan worden, bestaat alleen hierin, dat minder melkvee wordt gehouden. Theoretisch kan men volle melk aan de kalveren geven inplaats van kunstmelk, men kan meer boerenkaas gaan maken enz. Doech dat zijn volkomen irreële gedachten.

Zolang de kalvermelk goedkoper is dan het natuurprodukt, zal ze gebruikt worden en voor kaasmaken is in de meeste gevallen geen tijd over. Een groter verbruik van ondermelk op de boerderij zou zeker overwogen kunnen worden, doch alleen ook weer als dat voordelig is. De vermindering van het aantal melkkoeien kan bereikt worden door meer vet te weiden.

Men zal hierop antwoorden, dat de vetweiderij de laatste tijd allesbehalve lonend is geweest. Zelfs de kalvermesterij heeft inzinkingen gekend. De heer De Veer van het *Produktschap voor Vee en Vlees* heeft er echter al herhaaldelijk op gewezen, dat velen verkeerd vetweiden. Men koopt een mager, afgemolken dier en weidt dat vet. Zulk een dier groeit echter niet, d.w.z. het vormt geen spieren (=vlees) meer, alleen maar vet. En juist dat rundvet heeft maar geringe waarde. Wij moeten leren jongvee te weiden, zodat wij met mager vlees op de markt komen. Dit kan tot begin september, dus even voor de grote uitstoot van ouder vee komt, lovend afgezet worden.

Maar dan zullen wij de moeite moeten nemen dit jongvee prima weiden te geven. Dit kan: het mag zelfs ten koste van, het melkvee gaan.

Overigens liggen er in vele weidestroken toch nog percelen, die wel degelijk geschikt zijn om te worden gescheurd. Veelal voelt men hier niets voor, omdat men zowel de werktuigen als de vakkennis daarvoor mist. In zo'n geval kan men een beroep doen op de loonwerker. Men kan voeraardappelen verbouwen, eventueel voorafgegaan door snijrogge of andere voedergrassen die verkoopbaar zijn. **De melkstroom kan inderdaad ingedamd worden, wanneer wij daartoe bereid zijn.**

de Vrije Zeeuw, 1963-05-06.

Nieuw winterprogramma voor zomerboter

Het Produktschap voor Zuivel wil proberen, althans een deel van het overschot aan zomerboter, dat pas in de wintermaanden kan worden verkocht, te bevrijden van de naam „koelhuisboter” en er een hogere prijs voor te maken. Of dat zal lukken kan men nog niet zeggen, omdat men niet weet wat er tussen nu en oktober, de maand waarin het „koelhuisboterseizoen” zou kunnen beginnen, nog te gebeuren staat. De aan het bedrijfsleven gedane mededelingen over de nieuwe plannen zijn dan ook met de nodige voorzichtigheid geformuleerd.

Eenzijds wil men niet meer alle bij het *Voedselvoorzienings In- en Verkoopbureau* (V.I.B.) ingeleverde boter onder de naam koelhuisboter en tegen gereduceerde prijs verkopen, ander-

zijds wil men door het geven van een vergoeding het bedrijfsleven in vergoeding stellen voor eigen rekening en risico boter op te slaan, dus als het ware „bij zich zelf in te leveren.”

Wat de door het V.I.B. te verkopen boter betreft: Men wil althans voor de E boter dat is de voor export geschikte kwaliteit, de aanduiding „koelhuisboter” laten vervallen en deze boter aan de binnenlandse consument ter beschikking stellen tegen een prijs die overeenkomt met die voor verse boter. Zekerheid of dit voornemen kan worden uitgevoerd kan niet worden gegeven. De voorraadpositie van het V.I.B. kan een rol spelen en men kan nog niet overzien hoe de afzet van B-boter, dat is de alleen voor binnenlandse consumptie goedgekeurde V.I.B.-boter, zal worden geregeld. (Zoals bekend is in maart j.l. B-boter afgezet als „keukenboter”, koelhuisboter tegen extra lage prijs. - Red. A.N.P.)

De regeling ter bevordering van opslag door het bedrijfsleven zelf houdt in een vergoeding voor de kosten van transport naar het koelhuis, van op- en uitslag en van bewaring; alsmede een vergoeding voor renteverlies en assurantie en een tegemoetkoming in het kwaliteitsrisico. De boter of de room moet bereid en opgeslagen zijn tussen 1 mei en 30 september 1963 en ten minste twee maanden in het koelhuis blijven. Op die voorwaarde wordt, bij uitslag vóór maart 1964, voor boter van exportkwaliteit een vergoeding gegeven van f 13,65 per 100 kg. Voor de eerste maand van opslag en van f 3,15 voor elke volgende maand, voor bevroren room een vergoeding van f 14,50 voor de eerste maand en f 2.70 voor elke volgende maand. De vergoeding zal niet worden gegeven als in de week, waarin de boter of de room wordt uitgeslagen, de marktprijs voor boter boven de f 4,50 per kg komt. Voor opslag van z.g. zoete boter is een analoge regeling gemaakt.

Voor room wordt de vergoeding alleen gegeven aan hen, die een hoeveelheid, overeenkomend met tenminste 50.000 ton botervet, opslaan. Deze methode komt daarom alleen voor zeer grote bedrijven in aanmerking. Men is vrij in de bestemming, die men aan de room wil geven.

Het Produktschap hoopt, door deze maatregelen de verliezen van het Zuivelfonds bij de afzet van boteroverschotten te kunnen verminderen. De kosten van de vergoedingsregeling voor het bedrijfsleven komen overeen met de kosten, die bij opslag van dezelfde hoeveelheden door het V.I.B. zouden worden gemaakt.

de Vrije Zeeuw, 1963-05-17

Produktschap Zuivel wil achterstand voor consumptiemelk wegwerken

Het bestuur van het *Produktschap voor Zuivel* is van mening dat de melk, die in de vorm van consumptiemelk en consumptienelkproducten (pap, vla, yognurt enz.) wordt afgezet, de boeren minder oplevert dan de tot industriële zuivelproducten (boter, kaas enz.) verwerkte melk. Het bestuur zou het redelijk vinden als de achterstand voor de consumptiemelk zou worden weggewerkt via de prijsstelling voor dit produkt.

In afwachting van de totstandkoming van de mogelijkheid hiertoe heeft het bestuur in zijn woensdag gehouden besloten vergadering echter besloten, het verschil op andere wijze te

overbruggen, namelijk door verhoging van de zuivelwaardetoeslagen op consumptiemelk en consumptiemelkprodukten.

Die zuivelwaardetoeslagen, die ten laste van het *Zuivelfonds* komen, hebben ten doel de fabrikanten van consumptiemelk in staat te stellen aan hun boeren dezelfde prijs voor de melk uit te betalen als de fabrikanten van „industrieproducten”. Met terugwerkende kracht tot 21 april jl. wordt nu de tot dusver verleende extra toeslag van 25 cent per honderd liter consumptiemelk verhoogd tot 60 cent.

Bovendien wordt in de bepaling van de grondslag voor de zuivelwaardetoeslagen een wijziging aangebracht, waardoor die toeslagen zullen kunnen oplopen tot maximaal twintig cent boven het niveau, dat bij de tot nu toe gevolgde berekeningsmethode verkregen werd.

Nieuwsblad (voor Gorinchem), 1963-06-15

Zuivelwaardetoeslagen verhoogd

Het bestuur van het Produktschap voor Zuivel heeft besloten met onmiddellijke ingang de tot dusverre ten laste van het *Zuivelfonds* betaalde zuivelwaardetoeslagen op consumptiemelk en consumptiemelkprodukten te verhogen. Geconstateerd is namelijk, dat er een achterstand bestaat in de uitbetalingsmogelijkheden voor de tot deze produkten verwerkte melk ten opzichte van die van melk, verwerkt tot industriële zuivelprodukten.

Het zou naar de mening van het bestuur redelijk zijn, indien dit tekort werd gecorrigeerd in de prijsstelling voor consumptiemelk. In afwachting van de mogelijkheid tot verwezenlijking hiervan, heeft het bestuur gemeend thans reeds op andere wijze het verschil te moeten overbruggen.

Met ingang van 21 april 1963 wordt de tot dusverre verleende extra toeslag van f0,25 per 100 liter consumptiemelk verhoogd tot f0,60.

Voorts is met ingang van dezelfde datum in de bepaling van de grondslag voor de zuivelwaardetoeslagen een wijziging gebracht. De wijziging impliceert dat deze toeslagen zullen kunnen uitlopen tot maximaal f0,20 boven het niveau van de op basis van de huidige berekeningswijze verkregen zuivelwaardetoeslagen.

Tot nu toe werden ter bepaling van deze toeslagen iedere vierweekse periode berekend:

- a. de zuivelwaarde van tot volvette fabriekskaas verwerkte melk;
- b. de zuivelwaarde van alle industrieel verwerkte melk. (De hoogste van de onder a en b bedoelde zuivelwaarden vormde de basis voor de zuivelwaardetoeslag).

Thans zullen per vierweekse periode ook worden berekend:

- c. de zuivelwaarde van alle tot kaas verwerkte melk (volvette fabriekskaas, boerenkaas ;
- d. de zuivelwaarde van alle industriemelk, exclusief de tot kaas verwerkte melk.

De zuivelwaardetoeslagen op consumptiemelkprodukten zullen worden gebaseerd op de hoogste der onder c en d bedoelde zuivelwaarden, met dien verstande, dat geen hogere zuivelwaarde toeslag zal worden verleend dan op basis van de hoogste der onder a en b bedoelde zuivelwaarden, verhoogd met f0,20 per 100 kg melk.

Bij grenscorrectie: In één nacht miljoenen verdiend

Smokkelaars sloegen de slag van hun leven

Zelfkanters brengen vandaag de buit in veiligheid

(Van onze speciale verslaggever)

Er is gisteren in de Zelfkant in één klap voor miljoenen verdiend, want toen om twaalf uur woensdagnacht de oude NederlandsDuitse grens werd verlegd naar de stadsgrens van Sittard, bleek dat de oude Duitse douaneposten weliswaar normaal bleven doordraaien, maar alleen om invoerrechten te heffen op koffie, thee en brandewijn. De vijftig dubbele vrachtwagens, die voor de oude grens hadden staan wachten vol graan, suiker, **boter, kaas**, eieren, gevogelte enz. enz., mochten vrij doorrijden.

De honderden Zelfkanters, die naar de oude grensposten waren gegaan en gezien hadden hoe om twaalf uur precies de Nederlandse douaniers hun kantoren sloten, en vervolgens een paar honderd meter verder liepen naar de Duitse douanekantoren haalden verlicht adem.

Nog 's-middags had de minister-president van Rheinland-Westfalen gezegd dat Zelfkanters die een paar kilogram van dit of dat in huis hadden gehaald geen last zouden krijgen, „omdat niet zij, maar de grens smokkelde”, doch dat profiteurs, Zelfkanters en andere Duitsers ernstig zouden worden aangepakt. Bonn heeft echter anders beslist en de profiteurs gaan vrij uit. De grootsten zijn handelaren in Dusseldorp, Hamburg, Frankfort enz., die de afgelopen weken voor miljoenen aan goederen in de correctiegebieden hebben opgeslagen. Het grapje luidde: de bodem van de Zelfkant is door alle voorraden een meter gezakt.

Goudkoorts

Terwijl gisterochtend in de winkels de prijzen werden omgezet van gulden in marken, reden zware vrachtwagens af en aan om de opgeslagen goederen in te laden voor verder vervoer Duitsland in. Er was een koortsachtige activiteit te bespeuren, die niet zo verwonderlijk is als men weet, dat de Duitse douane volgende week waarschijnlijk huis aan huis gaat controleren, of er zich abnormaal grote hoeveelheden koffie, boter of sterke drank bevinden, waarvoor dan invoerrechten moeten worden betaald.

Maar lang vóór deze algemeen verwachte grondige controle zal alle etenswaar de zolders en kelders en andere opslagruimten verlaten hebben voor „veiligere oorden”, verder in Duitsland. Dan zal onder meer de veertig ton boter verdwenen zijn,⁴ die de afgelopen dagen is opgeslagen onder het toneel van de recreatiezaal van een plaatselijke jeugdherberg. **opstopping**

Provinciale Zeeuwse Courant, 08/08/1963;

Veel koelhuisboter ging naar de correctiegebieden

(Van onze Haagse redactie)

Vóór de overdracht van de correctiegebieden aan Duitsland is naar schatting 1800 tot 2000 ton koelhuisboter uit Nederland naar deze gebieden gebracht. Dit is gisteren op een desbetreffende vraag in de vergadering van het bestuur van het produktschap voor zuivel meegedeeld.

Deze grote hoeveelheid boter, die nu zijn weg verder door Duitsland vindt, is dus vrij van de heffing van invoerrechten bij onze oosterburen terecht gekomen. De mogelijkheid is echter niet uitgesloten, dat de Duitse fiscus met een naheffing van belasting zal komen.

4 Dit artikel gaat over een klein Limburgse 'correctiegebied' bij Sittard. In het in Gelderland gelegen 'correctiegebied' Elten was de 'smokkel' vele malen groter, latere berichten hebben het over 2000 ton!

Bij de twee oude grensovergangen raakte de zaak woensdagavond verstopt. Want behalve de vrachtwagens stond het er vol met de met 300 niet te tellen auto's van de Zelfkanters, die poolshoogte waren gaan nemen van eventuele beslissingen van het laatste uur van de zijde der financiële heren in Bonn. Er heerste tot twaalf uur een opgewonden zenuwenstemming daar in het donker, alsof er een paniekerige oorlogsevacuatie gaande was. Toen de vrachtwagen-colonne zich, zij het voetje voor voetje, ongehinderd in beweging kon zetten, liep het verkeer helemaal vast, want de Zelfkanters maakten op dat zelfde moment rechtsomkeer, spoedden zich naar huis en begonnen met het openlijk opladen van de vrachtwagens, die ze hadden gehoord en waarmee ze de komende dagen verder Duitsland zullen inrijden om er hun voorraden kwijt te raken.

Op de terugreis van de oude grens naar Tudderden en Sittard kon men zien dat ook de winkeliers in het holst van de nacht nog druk bezig waren. Zij schreven nieuwe prijskaartjes uit.

Leeuwarder Courant, 1963-08-10

Botermarkt dreigt op drift te raken

Boterimport in Nederland

(Van onze landbouwredakteur)

Bij circulaire van het *Produktschap voor Zuivel* is de gelegenheid opengesteld 2.000 ton boter aan te bieden, welke afkomstig is uit het buitenland. De import van boter (invoerrecht ruim 17.5 procent) is noodzakelijk geworden, omdat Nederland eerder dit jaar te veel boter heeft geëxporteerd en de regelmatige afzet van boter op de binnenlandse markt in gevaar komt. Het produktschap heeft de inleveringsprijs voor boter bij het **VIB** reeds verhoogd teneinde de boterproductie in Nederland zelf te stimuleren. Mee als gevolg daarvan is de prijs van de boter in Nederland met twintig cent per kilo omhoog gegaan.

Op het eerste gezicht lijkt het vreemd, dat de overheid - het zuivelschap kan in dezen niet buiten het ministerie van landbouw om handelen - door import de prijs tracht te drukken van de Nederlandse boter, die nu bij lange na de kostprijs van de melk niet opbrengt. De achtergrond van deze handelwijze is, dat er in Nederland jaarlijks een 90.000 ton boter geproduceerd wordt, waarvoor plaats moet worden gevonden.⁵ Voor ruim de helft daarvan is in het binnenland afzet te verwachten tegen prijzen, die in het buitenland niet gemaakt kunnen worden. Wilde prijsbewegingen zouden de zich steeds uitbreidende klantenkring voor de boter in Nederland van de boter kunnen vervreemden, zodat in tijden van overvloed de boter tegen zeer lage prijzen van de hand gedaan moet worden, omdat de binnenlandse markt kapot is gemaakt.

Het behoud van markten is daarom een van de belangrijkste doelstellingen, die men zich in het zuivelbeleid heeft gesteld. Daardoor doet zich op het ogenblik het vreemde feit voor, dat er nog steeds boter met een subsidie naar Engeland gaat. Bij de laatste prijsverhoging van twintig cent in Nederland is de toeslag op de boterexport naar dit land met slechts tien cent verhoogd. De exporteurs, die vaste relaties in Engeland hebben en die voor hun boter in kleinverpakking daar een geregelde afzet hebben, komen daardoor moeilijk te zitten.

⁵ Gegevens PZC 1963-08-14: Boterproductie Nederland per week op dat moment 2300 ton, hiervan is 1300 ton voor binnenlands gebruik, 300 ton voor export en 'er is 700 ton over'.

Terwijl in andere jaren in de loop van de zomer voorraden boter werden gevormd, die soms naar de 30.000 ton liepen en die als koelhuisboter geforceerd op de binnenlandse markt werden gebracht, is er dit jaar praktisch nog geen boter bij het *VIB* ingeleverd. Dat betekent niet, dat er geen botervoorraden in Nederland zijn. De handel heeft kennelijk de gehele zomer na het dulle voorjaar nog al enig vertrouwen in de toekomst van de boterprijs gehad, want begin augustus was er een voorraad van ongeveer 7.000 ton boter, de produktie van ongeveer drie weken. Zuivelautoriteiten meenden al, dat er voor de stabilisatie van de boterprijs in de loop van de winter geen vuiltje aan de lucht was.

Van de 7.000 ton bleek echter op het beslissende ogenblik bijna 2.004 ton in Elten te staan, waar de prijs van f 3,40 bij het verleggen van de grens opliep tot DM 6.60, het Duitse prijs-niveau. Deze „export” bleek volkomen legaal te zijn op basis van een klau-sule, die niet aan iedereen bekend was. Niemand heeft durven geloven, dat deze oorlogs-nasleep een kortstondig EEG-geluk met zich zou brengen. Indien de Duitse douane bij-voorbeeld eens een weekje gewacht had met het verplaatsen van de grenspalen dan zou bij warm weer de boter de feestzalen van Ellen uitgestroomd zijn. Risiko's waren er aan deze vorm van export dus wel verbonden. Er zou echter met recht aan de doeltreffend-heid van de vaderlandse boterhandel getwijfeld zijn, wanneer men van de gelegenheid geen gebruik had gemaakt.

Afgewacht moet nog worden of de kleine verhoging van de boterprijs ook een nadelig effect zal hebben op de boterconsumptie in Nederland. Voor de boeren is de Eltense transactie in eerste instantie niet ongunstig. De richtprijs, die zij voor de melk ontvangen, is vastgesteld voor wat betreft de toeslag, die zij uit het *Landbouw-Egalisatie Fonds* ontvangen. Maakt hun zuivelfabriek meer geld uit de boter dan is dat als een extra te beschouwen. Of de Friese boe-ren allen van de transakte bij Elten zullen profiteren is ons niet duidelijk geworden.

We hebben wel de indruk, dat de voornaamste Friese boterexporteurs in dezen op hun tellen gepast hebben. In welke mate er echter door de Friese exporteurs geprofiteerd is, valt niet te beoordelen. Het zal in ieder geval allicht meer zijn dan de stijging van de boterprijs met twin-tig cent per kilo, (bijna een cent per kilo melk), waarvan de in Nederland gebleven boter tot een hoeveelheid van 5.000 ton profiteert. Indien dat namelijk niet het geval is, zou bij sommi-gen de botervoorraad niet zo radicaal zijn opgeruimd. In kringen van het produktschap voor zuivel hoorden we schattingen van een gulden per kilo als winst voor de Nederlandse expor-teur, een schatting, die waarschijnlijk aan de hoge kant is en die ook heftig wordt ontkend. [...]

Provinciale Zeeuwse Courant 1963-08-13

Nu tot f 1,20 per pakje

Weer prijsverhoging voor boter verwacht

Friese handelaar Buisman verhoogt vandaag de prijs⁶

Nederlands grootste boterhandelaar, de heer R. Buisman, in Leeuwarden, verhoogt zijn boter-prijs voor de groothandel met ingang van vandaag van f 3,60 tot f 4,- per kilo. Dit betekent dat de huisvrouw bij de detaillist f 4,80 per kilo, of f 1,20 per pakje zal moeten gaan betalen.

6

Deze prijsstijging is de tweede binnen veertien dagen, vorige week ging de boterprijs al met 20 cent per kilo omhoog. Vrijwel zeker is dat het voorbeeld van de heer Buisman door de overige Nederlandse boterhandelaren zal worden gevolgd, zo meent men in bevoegde zuivelkringen. De omzet van de heer Buisman belooft ruim 10.000 ton boter per jaar. In een gesprek met het A.N.P. verklaarde de heer Buisman dat de botermarkt rijp is voor deze ingrijpende prijsverhoging. Nederland is een goedkoopte-eiland, zo zei hij. „Ik voel er weinig voor”, aldus de heer Buisman, „de zwaar gesubsidieerde Nederlandse boter naar België te laten verdwijnen, laten de smokkelaars ook maar 40 cent meer betalen”.

Spuien

De binnenlandse botervoorraad was volgens hem op 3 augustus nog 5000 ton. Er is boter genoeg, zo zei hij, maar men gaat er op zitten. Hij verwacht dat de handel weldra zal gaan spuien, als ze de indruk krijgt dat er een top in de prijzen is bereikt.

Hij kon niet zeggen of de prijsverhoging van vandaag voorlopig de laatste is: „Er is nu eenmaal te weinig boter in de wereld en wij vragen er nog steeds twee derde van de kostprijs voor”.

De heer Buisman meent dat is gebleken dat men de draagkracht van de Europese bevolking heeft onderschat en de Nederlandse consument door te hoge subsidies eigenlijk heeft verwend.

De heer Buisman, die zei dat hij dagelijks contacten onderhoudt met „Den Haag”, verklaarde daar geen weerstand te hebben ondervonden toen hij de plannen voor een drastische verhoging van de boterprijs liet doorschemeren.

Niets bekend

Onze Haagse redactie meldde dat het ministerie van landbouw en visserij gisteravond niets bekend was van de stap van de heer Buisman. De eerste reactie was: „De boterprijs is vrij, dus de prijsverhoging mag, maar wel vragen we ons af waar die veertig cent heengaan. Steekt de heer Buisman dat in zijn eigen zak”. Het antwoord van de heer Buisman: „Vanaf dinsdag betaal ik die veertig cent aan de fabriek”.

Dagblad voor Amersfoort, 1963-08-15

„Ik vecht graag een robbetje”

Buisman koopt 2.000 ton boter in V.S.

„Van Eltense export van 2100 ton was 900 ton van mij”

(Van een onzer redacteuren)

*D*E Leeuwarder botergroothandelaar R. BUISMAN tijdens de persconferentie in het Kurhaus te Scheveningen.

DEN HAAG, donderdag. - De Friese boterhandelaar de heer H. H. Buisman (59 jaar)⁷ heeft gisteren op een door hem belegde persconferentie onthuld, dat hij - voordat hij het aanbod deed boter van de zuivelfabrieken in te kopen voor f 4.00 per kg in plaats van voor f 3.36 per kg - in alle stilte op en neer naar de Verenigde Staten is gevlogen, en daar 2100 ton boter van uitstekende kwaliteit voor een redelijke prijs heeft gekocht „A contant betaald kan tegen september de eerste 200 ton worden verwacht.” Wanneer er een tekort op de binnenlandse markt zou komen, dan kan de heer Buisman elk gewenst ogenblik met deze Amerikaanse boter - maar ook met andere boter van onbekende oorsprong „in” de markt komen.

Als gevolg van de recente ontwikkelingen op de botermarkt - zo zei de heer Buisman - is het nu niet meer mogelijk voor Nederland ongezuouten boter in Amerika te kopen. De botertransactie die hij bliksemsnel deed, was de eerste tussen Nederland en de VS sinds 1782.

De heer Buisman was gisteren persoonlijk in het geweer gekomen, omdat hij zijn goede naam als zelfstandig boterhandelaar, „nationaal en internationaal erkend”, onder de vele perspublicaties in het gedrang zag komen. Hij zet met betrekking tot zijn opzienbarend aanbod, boter tegen 4 gulden in te nemen: „Ik kan dat allemaal doen, omdat ik geheel zelfstandig ben, vrijgezel, geld genoeg heb en omdat ik het fijn vind een robbertje te vechten, Ik zal mij over niet al te lange tijd uit de zaken terugtrekken om op mijn bezittingen in Ierland te gaan wonen”.

Groot aanbod

De heer Huisman is er vast van overtuigd, dat hij het nu aangegane gevecht zal winnen. Hem worden op het ogenblik grote hoeveelheden boter tegen f 4.00 aangeboden, die hij allemaal inkoopt. Voor een deel is deze voorraad al weer doorverkocht.

De in de Verenigde Staten gekochte boter is, nu er nog een importheffing bestaat van 75 cent per kg, te duur voor de Nederlandse consument, maar als deze toch al verlaagde heffing te zijner tijd vervalt, dan is de Amerikaanse boter betaalbaar. Hij zal zijn Amerikaanse voorraad (nog) niet aanbieden aan het *produkschap voor zuivel*, dat voor dergelijke aanbiedingen in de markt is. De heer Buisman acht het voldoende als het produktschap weet dat hij de beschikking heeft over 2100 ton Amerikaanse boter.

Mocht deze voorraad niet in Nederland geplaatst kunnen worden, dan kan hij zo worden doorverkocht,

Uitvoerig lichtte de heer Buisman toe, waarom hij 40 cent per kg meer is gaan betalen, De Nederlander betaalt te weinig voor zijn boter en de boer ontvangt te weinig voor zijn produkt. Handel en consument zijn gebaat bij een vaste prijs en niet bij herhaalde prijswisselingen. Daarbij komt nog, dat als de veehouder meer voor zijn produkt ontvangt, er minder uit de schatkist bijgelegd hoeft te worden. Het is dus een nationaal belang een hogere boterprijs te creëren.

Sinterklaas

Dat de consument dan iets minder dan 10 cent meer voor zijn roomboter moet betalen, acht de heer Buisman in deze tijd van welvaart geen onoverkomelijk bezwaar. Alles wat de heer Buisman meer ontvangt dan voorheen, draagt bij af aan de boeren. „Als zelfstandig boterhandelaar behoor ik tot de laatste der Mohikanen en de familie Buisman geniet een onbeperkt vertrou-

⁷ Een paar dagen na deze persconferentie werd de heer H. Buisman in overspannen toestand, opgenomen in een Amsterdamse kliniek, waar hij 21 september na een hartaanval overleed ! (PZC. 24-09-1963)

wen bij de boeren. Op de beurs in Amsterdam noemen ze mij „sinterklaas”, zei bij grinnkend.

Over de winstgevende boterhandel bij de overdracht van **Elten** en **Tudderen** zei hij, dat van de officiële 2100 ton boter die in dat gebied was opgeslagen op 1 aug 900 ton van hem was geweest. Een boterhandelaar moet altijd op zijn hoede zijn: „Ik verdien het meest als het Produktschap voor Zuivel in augustus met vakantie is en als er bijvoorbeeld ergens een zuivelcongres wordt gehouden”.

de Vrije Zeeuw, 1963-09-05

4000 ton Amerikaanse boter voor Nederland

Het bestuur van het *Produktschap voor Zuivel* heeft in zijn op woensdag gehouden vergadering besloten 4.000 ton Amerikaanse boter in Nederland in te voeren. De toewijzing hiervan geschiedt op basis van de laagste aanbiedingen, variërend van circa f 4,08 tot f 4,14 per kg.

De ingevoerde boter zal onmiddellijk na aankomst in Nederland in de handel worden gebracht. Verwacht kan worden dat dit in de loop van oktober het geval zal zijn. De Amerikaanse boter zal aan de handel worden afgeleverd tegen een prijs die iets lager is dan de huidige prijs van Nederlandse boter.

De inkooprijzen en de te verkrijgen opbrengsten voor de ingevoerde boter zullen geen nadeel voor het *Zuivelfonds* opleveren.

Indien het bestuur van het *Produktschap voor Zuivel* dit nodig acht ter stabilisatie van de binnenlandse boterprijs zal nog meer boter worden ingevoerd.

Het besluit om boter te importeren vloeit voort uit de beraadslagingen in vorige vergaderingen, toen de botersituatie werd geanalyseerd. Bij die gelegenheden werden in ogenschouw genomen de tot eind maart 1964 beschikbare hoeveelheden Nederlandse boter, de geschatte binnenlandse boterafzet in die periode en de situatie op de internationale botermarkt.

Het bestuur kwam toen tot de conclusie, dat er tot het einde van het lopende melkproductiejaar evenwicht is tussen het aanbod van Nederlandse boter en de hiervoor aanwezige, commercieel aantrekkelijke afzetmogelijkheden. Het heeft nochtans gemeend er goed aan te doen bij wijze van veiligheidsmaatregel een hoeveelheid boter te importeren, om zodoende een marge te scheppen tussen aanbod en vraag. waardoor de stabilisatie van de binnenlandse boterprijs wordt gediend.

Voor invoer in Nederland is daarna circa 40.000 ton buitenlandse boter aangeboden, afkomstig uit de Verenigde Staten, Frankrijk, België en Oosteuropese landen. De gevraagde prijzen liepen uiteen van circa f 4,08 tot f 5,50 per kilogram. In deze prijzen zijn begrepen de invoerheffing op boter van 75 ct per kilogram en het invoerrecht op boter, hetwelk voor uit niet EEG.-landen afkomstige boter 17,7 procent bedraagt. De inleveringsprijs voor Nederlandse boter bedraagt ongeveer f 3,55 per kilogram.

Hoeveelheid en prijzen van de aanbiedingen wijzen er duidelijk op, dat op de internationale botermarkt een ruim aanbod bestaat, zo meent het *Produktschap voor Zuivel*.

Toeslag op industriemelk word verhoogd

De aan de veehouders ten goede komende toeslag van f6,30 per honderd kilo op het melk-prijsjaar november 1962 tot november 1963 industrieel verwerkte melk zal worden verhoogd. De *minister van Landbouw* en het *Landbouwschap* hebben vorige week in hun maandelijks gesprek overeenstemming bereikt over een correctie van de industriemelkwaarde 1961/1962 die als basis voor de vaststelling van die toeslag heeft gediend.

De *industriemelkwaarde* was door de vorige minister vastgesteld op grond van een schatting, waarvan de nauwkeurigheid later van de kant van het bedrijfsleven is aangevochten. Het bedrag van de correctie is nu vastgesteld op 30 cent per honderd kg industriemelk.

De regering heeft nog geen beslissing genomen over het bedrag dat naar het oordeel van het *Landbouwschap* extra boven deze correctie dient te worden verstrekt ter tegemoetkoming in de slechte bedrijfsuitkomsten over het afgelopen jaar. Het Landbouwschap verzocht de minister te bevorderen dat de nabetalingen over het bijna verstreken melkprijsjaar, gezien de acute nood, ten spoedigste zouden worden uitgekeerd.

In de bespreking tussen minister en Landbouwschap kwam voorts aan de orde het voorstel van de minister om de aanvang van het melkprijsjaar te verschuiven van november naar april. In dit voorstel zou het tijdvak november 1963-april 1964 gelden als een afzonderlijke periode. Het Landbouwschap heeft zijn bereidheid getoond hieraan mede te werken, mits deze interimperiode niet, gekoppeld wordt aan het thans lopende melkprijsjaar en mits de beleidsmaatregelen voor deze periode een aanzienlijke verbetering van de rentabiliteit van de melkveehouderij tot gevolg zullen hebben. De minister heeft toegezegd het melkprijsjaar 1962/1963 per 2 november a.s. af te sluiten en voor de interimperiode november 1963-april 1964 een afzonderlijk zuivel. fonds in te stellen.

Het *Landbouwschap* stelt zich voor, in de loop van deze week gedetailleerde voorstellen aan de minister voor te leggen betreffende de gewenste hoogte van de verrekenprijs en de toeslag op de industriemelk.

In het overleg met de minister is ook van gedachten gewisseld over de te verwachten algemene ontwikkeling van het loon- en prijsbeleid en de consequenties hiervan voor de land- en tuinbouw.

[....]

Melkprijs wordt met twee cent per liter verhoogd

Regering verhoogd verrekenprijs voor consumptiemelk met twee gulden per 100 kilogram

Koffiemelk 5 cent omhoog; karnemelk, yoghurt, pap en vla met 2 cent per liter

De regering heeft besloten, voor de „overgangperiode”, dat is de periode tussen het in november 1963 eindigende, oude, en het in april 1964 beginnende, nieuwe melkprijsjaar, de aan de boer toekomende verrekenprijs voor consumptiemelk met twee gulden te verhogen tot f32,65 per honderd kilogram.

Voorts wordt de toeslag per honderd kilogram industriële verwerkte melk voor deze periode verhoogd van zeven gulden tot acht gulden. In het lopende melkprijjsjaar november 1962 tot november 1963 dus, bedroeg deze industriemelktoeslag f6,30 per honderd kilogram melk. De regering heeft nu echter besloten haar voor dit lopende jaar (november 1962 – nov. 1963) met terugwerkende kracht te verhogen tot f7, per honderd kilogram melk.

Als gevolg van de verhoging van de verrekenprijs zal de melkprijs voor de verbruiker met ingang van 3 november 1963 met twee cent per liter worden verhoogd.

Koffiemelk 5 cent omhoog

De verhoging van de verrekenprijs kan ook gevolgen hebben voor de prijzen van de consumptiemelkproducten, zoals koffiemelk, vla, pap en yoghurt. Economen van het ministerie van Landbouw hebben uitgerekend dat het voor koffiemelk kan neerkomen op een prijsverhoging van vijf cent per liter, voor karnemelk, yoghurt, pap en vla op twee cent per liter.

De verhoging van de prijzen van consumptiemelk en consumptiemelkproducten, zo deelde minister Biesheuvel maandagmorgen in een persconferentie mee, zal een verhoging van de kosten van levensonderhoud met 0,2 procent met zich brengen.

De verhoogde toeslagen voor industriemelk, zo deelde de minister maandagmorgen in de persconferentie mee, zullen geen invloed hebben op de prijzen van de uit industriemelk vervaardigde zuivelproducten zoals boter en kaas.

Boter- en kaasprijzen niet omhoog

Het besluit tot verhoging van verrekenprijs en industriemelktoeslag is vrijdag j.l. door het kabinet genomen. Minister Biesheuvel zei, dat hij voor deze kabinetsbeslissing zeer veel waardering heeft en er voor honderd procent achter staat.

Het *Landbouwschap* had voor het lopende melkprijjsjaar (november 1962-november 1963) een industriemelktoeslag van f8,- per honderd kg gevraagd. Het is f7,- geworden, dus een gulden lager. Het Landbouwschap heeft de minister zijn teleurstelling hierover kenbaar gemaakt. De reactie van het Landbouwschap op de besluiten voor de interimperiode (november '63 -april '64) was de minister nog niet bekend.

Verbetering van inkomen van de veehouders

De beslissing van het kabinet, zo zei de minister verder moet gezien worden tegen de achtergrond van de wens van alle politieke partijen, een verbetering van het inkomen van de Nederlandse veehouderij tot stand te brengen. Er is niet naar gestreefd, exact een richtprijs vast te stellen, maar wel naar het bewerkstelligen van een inkomensvermeerdering voor de veehouderij van tenminste twee cent per kilogram melk.⁸

In de overgangsperiode van vijf maanden zullen de door de regering genomen maatregelen, tezamen met de verwachte hogere opbrengst van de industriemelk op de markt, er toe leiden dat het inkomen der veehouders gerekend op jaar basis, 130 miljoen gulden hoger wordt.

De aanvullende industriemelktoeslag voor het melkprijjsjaar november 1962-1963 gaat het *Landbouw-Egalisatiefonds* van het rijk ongeveer 32 miljoen gulden kosten, de toeslag op de industriemelk in de overgangsperiode november 1963-april 1964 kost het *Landbouw-Egali-*

⁸ Merk op, dat bij de afgelopen verkiezingen als reactie op de grote onrust onder de boeren een nieuw partij, de Boerenpartij van Hendrik Koekoek, in de Tweede kamer was gekomen met 3 zetels. (ZHN.)

satiefonds honderd miljoen gulden en de verhoging van de verrekenprijs voor consumptiemelk in de overgangperiode komt de consumenten op 15 miljoen gulden te staan.

Provinciale Zeeuwse Courant, 1963-10-23

Voorzitter K.N.L.C. Over ombuiging van melkprijsbeleid

In de rede, die hij gistermiddag in Arnhem hield in de algemene vergadering van zijn organisatie, heeft de voorzitter van het *Koninklijk Nederlands Landbouwcomité*, ir. C. S. Knottnerus, onder meer commentaar gegeven op de regeringsbeslissing inzake de melkprijs. Hij zag in de nabetaling op de toeslag voor industriemelk voor het jaar 1962-1963 een erkenning door de huidige regering, dat het landbouwbeleid het vorige jaar hoogst onvoldoende is geweest.

Hij was daar de regering dankbaar voor, maar meende dat het psychologisch beter zou zijn geweest, wanneer de regering op dit punt aan de wensen van het *landbouwschap* was tegemoetgekomen. Het landbouwschap had een verhoging van deze toeslag tot f 8,- per 100 kg gevraagd, de regering ging tot f 7,-.

Ditzelfde geldt volgens ir. Knottnerus eigenlijk ook voor de afwijking door de regering van het standpunt van het *landbouwschap* voor de overgangperiode november 1963-april 1964 (voor deze periode wordt de industriemelktoeslag f 8,- per 100 kg, terwijl het landbouwschap f 8,60 gevraagd had).

De ambtenaren van het departement hebben kennelijk hogere verwachtingen gehad van de *zuivelwaarde* (de marktopbrengst van zuivelproducten) dan de economen van het landbouwschap. De heer Knottnerus zou het bijzonder toejuichen, wanneer deze gunstige verwachtingen werkelijkheid zouden worden, maar wanneer dat nu niet het geval is, is daarmee alle hoop van de boer op een ombuiging van het beleid in de waagschaal gesteld. De minister heeft hier bepaald een heel groot risico aanvaard.

De georganiseerde landbouw, zo zei de heer Knottnerus, ziet de melkprijs als een criterium voor de gehele landbouwpolitiek van de regering. De afgelopen jaren was dat landbouwbeleid bijzonder schriek.

Nieuwsblad (voor Gorichem en omstreken), 1963-10-25

Overgangstoestand in de ontwikkeling van een ruimer melk prijsbeleid

Geen nieuwe richtprijs in de interim-periode, wel hogere toeslag voor industriemelk

Consumptiemelkprijs stijgt door hogere verrekenprijs

De zorgelijke economische toestand op de gemengde zandbedrijven en de weidebedrijven in de nationale landbouw, zoals die blijkt uit de achteruitgang der bedrijfsresultaten, heeft de Regering aanleiding gegeven tot een ruimer melkprijsbeleid. Dat ruimere melkprijsbeleid komt

tot uiting in een achteraf verhoogde toeslag op de industrieel verwerkte melk in het melkprijsjaar 1962-1963 en in een vooraf bepaalde, opnieuw verhoogde, industriemelktoeslag voor de interim-periode van 3 november 1963 tot 1 april 1964. De verrekenprijs voor de consumptiemelk gaat met twee gulden per 100 kg melk omhoog, wat de melkprijs voor de verbruiker twee cent per liter doet stijgen met ingang van 3 november 1963.

Richtprijs

De minister van landbouw- en visserij, M. Biesheuvel, handhaaft in principe de het vorige jaar ingevoerde technische opzet van het beleid, waarbij een richtprijs voor alle door de melkveehouders geleverde melk is ingesteld in plaats van een garantieprijs voor een beperkte hoeveelheid melk en een vooraf bepaalde toeslag op de industriemelk, die vroeger achteraf werd vastgesteld. Daar in overeenstemming met het *Landbouwschap* en het *Produktschap voor Zuivel* evenwel is besloten het melkprijsjaar te verschuiven van de periode, november/november naar april/april, zal pas per 1 april 1964 een nieuwe richtprijs worden vastgesteld, geldende voor de duur van het melkprijsjaar april 1964 - april 1965, met de daarbij behorende verrekenprijs voor de door de veehouders geleverde drinkmelk en de toeslag voor de tot zuivelprodukten verwerkte industriemelk.

De verschuiving naar 1 april is gewenst vanwege:

1. een betere samenhang tussen het marktordenend beleid voor de zuivel en het melkprijsbeleid. De vaststelling van de zgn. inleveringsprijzen voor boter, kaas en mager melkpoeder, die gedurende een belangrijk deel van het jaar bepalend zijn voor het binnenlandse prijspeil van deze artikelen, gaat dan vooraf aan de vaststelling van de richtprijs voor de boerenmelk;
2. het feit, dat het door de Europese Commissie van de Europese Economische Gemeenschap (EEG.) voorgestelde gemeenschappelijke zuivelbeleid der zes landen ook uitgaat van een melkprijsjaar, dat loopt van april tot april, zodat een gemakkelijke aansluiting van het nationale beleid reeds bij voorbaat verzekerd is.

Overgangsmaatregelen

In aansluiting op een afwikkeling op verbeterde basis van het aflopende melkprijsjaar 1962/1963, is in verband met de verschuiving tot 1 april 1964 thans volstaan met enkele overgangsmaatregelen voor de periode november 1963 tot april 1964.

In de eerste plaats zal de industriemelktoeslag over het lopende melkprijsjaar november 1962 tot november 1963 met terugwerkende kracht worden verhoogd van *f*6,30 tot *f*7,- per 100 kg melk. In deze verhoging is begrepen een éénmalige, correctie van de industriemelktoeslag met *f* 0.30, als gevolg van de - naar achteraf is gebleken - te hoge raming van de industriemelkopbrengst bij de invoering in 1962 van het nieuwe richtprijsstelsel. Met deze correctie heeft minister Biesheuvel de belofte van zijn ambtsvoorganger tot het nader bezien van de werkelijke opbrengst van de industriemelk ingelost.

Voor de overgangperiode november 1963 - april 1964 heeft de regering besloten:

1. De toeslag per 100 kg industriemelk verder te verhogen van *f* 7,- tot *f*8,-
2. De verrekenprijs voor consumptiemelk met *f* 2,- te verhogen tot *f*32,65 per 100 kg. (???)

Minister Biesheuvel heeft met de nieuwe voorzieningen in het melkprijsbeleid een bijdrage willen leveren tot verbetering van de rentabiliteit der bedrijven en van de inkomenspositie der veehouders, daarbij uitgaande van een redelijke bestaansmogelijkheid van het sociaaleconomisch verantwoorde bedrijf

Gevolgen – kosten – begroting

Tezamen met de te verwachten hogere opbrengst van de industriemelk via de zuivelmarkt, zullen de getroffen maatregelen er toe leiden dat de gemiddelde opbrengst van de melk gedurende de overgangperiode, voor de veehouders een verhoging zal ondergaan met circa f 2,- per 100 kg in vergelijking met de situatie onder het herziene melkprijnsbeleid 1962/1963. Dat betekent op jaarbasis een bedrag van f 130 miljoen meer voor de veehouders.

De kosten van de aanvullende industriemelktoeslag achteraf voor 1962/1963 bedragen ongeveer f 32 miljoen ten laste van het Landbouw-Egalisatiefonds (LEF) van het rijk. De nieuwe toeslag op de industriemelk voor de overgangperiode 1963/1964 vraagt ongeveer f 100 miljoen, waarvoor een aanvullende begroting-1963 van het Landbouw-Egalisatiefonds als budgettaire voorziening zal worden ingediend bij de Staten-Generaal. De f 2,- verhoging van de verrekenprijs voor de consumptiemelk komt in de interim-periode overeen met een bedrag van circa f 15 miljoen.

Deze verhoging werkt door in de melkprijs in de detailhandel en komt dus ten laste van de consument.

Als gevolg van deze verhoging zal de melkprijs voor de verbruiker met ingang van 3 november 1963 met twee cent per liter worden verhoogd. Daarentegen hebben de verhoogde toeslagen geen invloed op de prijzen van de uit industriemelk vervaardigde zuivelprodukten als boter en kaas.

Nieuwsblad (voor Gorinchem), 1963-10-30

Bestuur Landbouwschap bespreekt melkprijnsbeleid

Het bestuur van het *Landbouwschap* heeft in zijn openbare vergadering van 23 oktober 1963 de jongste ontwikkelingen van het melkprijnsbeleid besproken, onder andere naar aanleiding van het openingswoord van de voorzitter.

De bestuursleden verheelden niet, dat zij zich enigszins teleurgesteld gevoelen over de uitslag van het overleg met de minister van Landbouw. Nadrukkelijk stelden zij echter, dat de positieve resultaten van deze besprekken niet over het hoofd gezien mogen worden. Het Landbouwschap heeft inderdaad iets voor de veehouderij kunnen bereiken, met name de verhoging van de verrekenprijs met f 0,02. Van zeer groot belang achtte het bestuur de voorbereiding voor de bespreking over het prijsbeleid voor het nieuwe melkprijnsjaar, dat van april 1964 tot april 1965 zal lopen.

Het bestuur gaf voorts de *hoofdafdeling Veehouderij* opdracht voorstellen voor te bereiden ten aanzien van hulpmaatregelen die - zoals de voorzitter in zijn openingswoord reeds had gezegd - buiten het prijspolitieke vlak voor de veeweidebedrijven getroffen moeten worden. Bovendien gaf men te kennen, dat op korte termijn nader beraad over de structurele moeilijkheden van de veehouderij dringend nodig is.

Zierikzeesche Nieuwsbode, 1963-10-31

Voorschotuitkering *Zuivelfonds* en LEF.

Drie gulden voor 100 kg melk met 3,7 procent vet

DEN HAAG, 30-10. Het bestuur van het *Produktschap voor Zuivel* heeft woensdagmiddag in zijn besloten vergadering het besluit genomen, uit het voor de periode 3 november 1963 t/m 4 april 1964 ingestelde *Zuivelfonds-XIVa* een voorschotuitkering te doen verlenen van *f*3,- per 100 kg melk met 3,7 procent vet.

De voorschotuitkering uit het *Zuivelfonds* voor het jaar 1962-1963, dat per 2 november wordt afgesloten, bedroeg circa *f*2,50 per 100 kg melk met 3,7 procent vet.

Bovendien heeft het bestuur aan de minister van landbouw en visserij geadviseerd, over de periode 3 november 1963 t/m 4 april 1964 een voorschotuitkering op de melkprijs toeslag uit het *Landbouwegalisatiefonds* te verlenen van circa *f*4,50 per 100 kg melk met 3,7 procent vet. De voorschotuitkering uit het *Landbouwegalisatiefonds* voor het aflopende melkprijsjaar bedroeg *f*4. per 100 kg melk met 3,7 procent vet.

Voorts is besloten zo spoedig mogelijk de sluituitkering uit *Zuivelfonds XIV* te laten uitbetalen.

Nieuwsblad (voor Gorinchem), 1963-11-06

Voorschotuitkering *Zuivelfonds XIVa*

Het Bestuur van het *Produktschap voor Zuivel* heeft in zijn besloten vergadering van 30 oktober 1963 het besluit genomen uit het voor de periode 3 november 1963 t/m 4 april 1964 ingestelde *Zuivelfonds XIVa* een voorschotuitkering te doen verlenen van *f*3,- per 100 kg melk met 3,7% - vet. De voorschotuitkering uit *Zuivelfonds XIV*, dat per 2 november wordt afgesloten, bedraagt ca. *f*2,50 per 100 kg melk met 3,7 % vet.

Bovendien heeft het Bestuur aan de Minister van Landbouw en Visserij geadviseerd over de periode 3 november t/m 4 april 1964 een voorschotuitkering op de melkprijs toeslag te verlenen van ca. *f*4,50 per 100 kg. melk inct 3,7% vet. De huidige voorschotuitkering uit het *Landbouw Egalisatie Fonds (LEF)* bedraagt ca. *f* 4,- per 100 kg melk met 3,7 % vet. Voorts is besloten zo spoedig mogelijk de slotuitkering uit *Zuivelfonds XIV* te laten uitbetalen.

Vervroegde uitkering LEF. en Zuivelfonds-XIVa 1962/'63

DEN HAAG, 9-11. Minister Biesheuvel (Landbouw en Visserij) meent dat het niet op zijn weg ligt de financiële moeilijkheden van tal van veehouders met een compensatietoeslag te overbruggen. Hij is wel bereid te bevorderen dat de slotuitkeringen uit het *Landbouw Egalisatiefonds* en het *Zuivelfonds* over het jaar 1962-1963 en de voedergraantoeslag oogst 1963 - tezamen een bedrag van ongeveer 130 miljoen gulden - zo snel mogelijk worden uitbetaald ter verbetering van de liquiditeitspositie van vele bedrijven.

De bewindsman deelt dit mee in antwoord op schriftelijke vragen van het Tweede Kamer-lid de heer Jager (C.P.N.).

de Vrije Zeeuw, 1963-12-12

Slotuitkering melkprijsjaar 1962 – 1963

Over het afgelopen melkprijsjaar. November 1962 / november 1963, kunnen de veehouders een slotuitkering tegemoet zien van 63 cent per 100 kg melk plus 19 cent per procent vet per 100 kg melk. Van de 63 cent voor de melk komt 46 cent uit het *Landbouw-Egalisatie Fonds* (LEF) en 17 cent uit het *Zuivelfonds*. Van de 19 cent voor het vet komt 14 cent uit het *Landbouw-Egalisatiefonds* en 5 cent uit het *Zuivelfonds*. Het gemiddelde vetgehalte heeft over genoemd jaar 3,832 procent bedragen.

Het *Produktschap voor Zuivel*, dat de berekening opgesteld heeft, streeft ernaar de uitkering uit het door het Produktschap beheerde *Zuivelfonds* en de uitkering uit het *Landbouw Egalisatie Fonds* van de overheid gelijktijdig te geschieden.

Er is in het afgelopen melkprijsjaar in totaal 6.391.834.436 kilogram melk aan fabrieken afgeleverd of tot boerenkaas verwerkt. Van die totale hoeveelheid kwam 1.903.235.864 kg aan de markt in de vorm van consumptiemelk of consumptiemelkproducten.

De rest, 4.438.593.572 kg, werd verwerkt tot „industrieproducten” (inclusief boerenkaas), die in aanmerking kwamen voor de industriemelktoeslag van *f* 7 per 100 kg uit het *Landbouw-Egalisatie Fonds*. De toeslag die, zoals bekend, door een verhoging achteraf het genoemde peil van *f* 7 bereikte, gaat het Fonds dus *f* 314.202.000 kosten. Omgelagen over alle geleverde melk komt dat neer op *f* 2,46 per 100 kg melk plus 64 cent per procent vet per 100 kg melk. Als voorschot is al uitbetaald *f* 2 over de melk en 50 cent over het vet, zodat als slotuitkering uit het L.E.F. nog rest de genoemde 46 cent voor de melk en 14 cent per procent vet.

Het *Zuivelfonds* voor 1962/ 1963 sluit met een saldo van *f* 179.339.000. Omgelagen over alle melk maakt dit een uitkering mogelijk van *f* 1,42 per 100 kg melk plus 36 cent per procent vet per 100 kg melk. Als voorschot is al gegeven *f* 1,25 voor de melk en 31 cent over het vet, zodat voor de slotuitkering uit het *Zuivelfonds* nog resten de genoemde 17 cent voor de melk en 5 cent per procent vet.

Bij elkaar opgeteld komen de slotuitkeringen over melk en vet uit beide fondsen neer op ongeveer f 1,35 per 100 kg in het melkprijsjaar 1962/1963 afgeleverde melk: één gulden uit het L.E.F. en 35 cent uit het *Zuivelfonds*. Dit blijkt uit een mededeling van het ministerie van Landbouw.

De beide slotuitkeringen zullen gelijktijdig worden gedaan en de veehouders zullen ze binnen een maand kunnen tegemoet zien. Het nieuwe richtprijsstelsel maakt een aanzienlijk vroegere uitbetaling mogelijk dan bij het oude garantiesysteem het geval was.⁹

⁹ Daarnaast was er ook een verzoek van de Tweede Kamer voor eerdere uitbetaling! (ZZNB 1963-11-11)